

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ ТА ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ
ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

в.о. директора Державної наукової
установи «Інститут екологічного
відновлення та розвитку України»
Олександр БОНДАР
«07» серпня 2026 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АСИСТЕНТСЬКУ ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ
здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Державної наукової установи
«Інститут екологічного відновлення та розвитку України»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради
Державної наукової установи
«Інститут екологічного відновлення та
розвитку України»
Протокол № 5-26 від «07» серпня 2026 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає мету, завдання, зміст, організаційні засади, порядок проходження, керівництва, оцінювання та документального оформлення асистентської педагогічної практики здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в Державній науковій установі «Інститут екологічного відновлення та розвитку України» (далі – Інститут).

1.2. Асистентська педагогічна практика є складовою освітньої підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та спрямована на формування і розвиток компетентностей, необхідних для здійснення освітньої та науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти та наукових установах.

1.3. Асистентська педагогічна практика реалізується відповідно до:

- законодавства України у сфері освіти і науки;
- стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти;
- освітньо-наукової програми «Екологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, що реалізується в Інституті;
- навчального плану підготовки здобувачів;
- Положення про організацію освітнього процесу в Інституті;
- інших нормативних документів Інституту, що регламентують освітній процес.

1.4. Практика проводиться відповідно до навчального плану та робочої програми освітнього компонента ОК6 «Асистентська педагогічна практика».

1.5. Обсяг асистентської педагогічної практики становить **3 кредити ЄКТС**. Формою підсумкового контролю є **диференційований залік**.

1.6. Практика має практико-орієнтований характер і передбачає безпосереднє залучення здобувача до окремих видів освітньої діяльності під керівництвом керівника практики.

1.7. Зміст практики формується з урахуванням спеціальності 101 «Екологія», освітньо-наукової програми, тематики наукового дослідження здобувача та можливостей Інституту щодо організації освітньої діяльності.

1.8. Асистентська педагогічна практика може проводитися в Інституті, інших закладах вищої освіти або наукових установах, з якими Інститут має відповідні договори, угоди чи інші правові підстави для організації практичної підготовки.

1.9. Організація практики ґрунтується на принципах:

- системності та послідовності;
- практичної спрямованості;
- академічної доброчесності;
- відповідності змісту практики результатам навчання;
- індивідуалізації практичної підготовки;
- поєднання педагогічної та наукової складових;
- відповідальності здобувача за результати власної діяльності.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

2.1. Метою асистентської педагогічної практики є набуття та розвиток здобувачами практичного досвіду організації і здійснення освітньої діяльності, формування педагогічної майстерності, навичок комунікації з учасниками

освітнього процесу та здатності застосовувати результати власної наукової роботи в освітньому процесі.

2.2. Основними завданнями практики є:

1. ознайомлення з організацією освітнього процесу на відповідному рівні вищої освіти;
2. набуття досвіду планування та організації навчальних занять;
3. формування навичок підготовки навчально-методичних матеріалів;
4. набуття практичних навичок проведення лекційних, практичних, семінарських та інших видів навчальних занять;
5. формування навичок організації самостійної роботи здобувачів освіти;
6. набуття досвіду застосування сучасних методів, технологій та цифрових засобів навчання;
7. формування навичок оцінювання результатів навчання та надання здобувачам освіти конструктивного зворотного зв'язку;
8. розвиток педагогічної комунікації та професійної взаємодії з учасниками освітнього процесу;
9. ознайомлення з принципами академічної доброчесності та їх практичним застосуванням в освітньому процесі;
10. набуття досвіду адаптації навчального матеріалу до рівня підготовки та освітніх потреб здобувачів;
11. формування здатності використовувати результати наукових досліджень для оновлення змісту освітніх компонентів;
12. розвиток навичок самооцінювання та аналізу власної педагогічної діяльності.

3. ЗМІСТ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

3.1. Зміст практики визначається робочою програмою ОКБ «Асистентська педагогічна практика» та індивідуальним завданням здобувача.

3.2. Основними видами діяльності під час проходження практики можуть бути:

- ознайомлення з організацією освітнього процесу;
- відвідування навчальних занять викладачів;
- аналіз структури, змісту та методики проведення навчальних занять;
- підготовка навчально-методичних матеріалів;
- підготовка та проведення окремих навчальних занять;
- участь у проведенні практичних і семінарських занять;
- підготовка завдань для самостійної роботи;
- розроблення тестових, практичних та інших засобів оцінювання;
- участь у перевірці та оцінюванні навчальних результатів;
- використання цифрових освітніх ресурсів;
- участь у консультаціях для здобувачів освіти;
- аналіз результатів проведених занять;
- підготовка звітних матеріалів за результатами практики.

3.3. Тематика навчальних занять та зміст практичних завдань мають відповідати профілю спеціальності 101 «Екологія» та можуть бути пов'язані з актуальними питаннями екологічної науки, охорони довкілля, екологічної безпеки, моніторингу, оцінювання екологічних ризиків, збереження біорізноманіття,

екологічного відновлення та інших напрямів, що відповідають профілю освітньо-наукової програми.

3.4. За можливості зміст практики узгоджується з тематикою дисертаційного дослідження здобувача. При цьому асистентська педагогічна практика не замінює наукову складову підготовки та не передбачає обмеження тематики освітньої діяльності виключно темою дисертації.

3.5. Практика може передбачати використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, систем дистанційного навчання, цифрових освітніх ресурсів, мультимедійних засобів та інших інструментів, що застосовуються в освітньому процесі.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

4.1. Асистентська педагогічна практика проводиться відповідно до графіка освітнього процесу та навчального плану.

4.2. Перед початком практики здобувач ознайомлюється з:

- метою і завданнями практики;
- робочою програмою ОК6;
- індивідуальним завданням;
- вимогами до звітної документації;
- правилами охорони праці та безпеки життєдіяльності, якщо їх дотримання є необхідним для виконання завдань практики;
- вимогами академічної доброчесності.

4.3. Для кожного здобувача визначається керівник практики.

4.4. Індивідуальне завдання на практику визначається з урахуванням:

- змісту ОК6;
- рівня підготовки здобувача;
- його наукових інтересів;
- тематики дисертаційного дослідження;
- можливостей та особливостей організації освітнього процесу.

4.5. Під час проходження практики здобувач:

- виконує індивідуальне завдання;
- бере участь у визначених видах освітньої діяльності;
- дотримується вимог академічної доброчесності;
- виконує вимоги нормативних документів Інституту;
- веде документацію, передбачену робочою програмою практики;
- своєчасно подає звітні матеріали.

4.6. У разі проходження практики в іншій установі її організація здійснюється відповідно до умов відповідного договору, угоди або іншого документа, що визначає порядок співпраці.

4.7. Зміст та обсяг завдань практики можуть уточнюватися з урахуванням конкретних умов її проходження, але без зміни встановленого навчальним планом обсягу ОК6.

5. КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

5.1. Загальну організацію асистентської педагогічної практики здійснює Інститут відповідно до його внутрішньої системи управління освітнім процесом.

5.2. Керівник практики:

- консультує здобувача щодо змісту та організації практики;
- погоджує індивідуальне завдання;
- координує виконання здобувачем завдань практики;
- надає методичні рекомендації щодо підготовки та проведення навчальних занять;
- здійснює поточний контроль виконання завдань;
- аналізує результати педагогічної діяльності здобувача;
- бере участь в оцінюванні результатів практики;
- надає рекомендації щодо вдосконалення педагогічних компетентностей здобувача.

5.3. За необхідності до проведення консультацій та оцінювання окремих результатів практики можуть залучатися науково-педагогічні або наукові працівники Інституту, а також фахівці установи, на базі якої проводиться практика.

5.4. Науковий керівник дисертаційного дослідження може надавати здобувачу консультативну підтримку щодо узгодження педагогічної практики з науковими інтересами та професійним розвитком.

6. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА

6.1. Здобувач має право:

- отримувати інформацію про зміст, завдання та організацію практики;
- отримувати консультації керівника практики;
- пропонувати тематику навчальних занять у межах визначених освітніх компонентів;
- використовувати сучасні методи і технології навчання;
- отримувати обґрунтований зворотний зв'язок щодо результатів своєї педагогічної діяльності;
- користуватися інформаційними, методичними та іншими ресурсами, необхідними для виконання завдань практики;
- порушувати питання щодо вдосконалення організації практики.

6.2. Здобувач зобов'язаний:

- виконувати програму та індивідуальне завдання практики;
- дотримуватися встановлених строків виконання завдань;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку та інших локальних нормативних актів Інституту;
- відповідально ставитися до виконання педагогічних завдань;
- забезпечувати коректність і достовірність використаних навчальних та наукових матеріалів;
- своєчасно подавати звітну документацію.

7. ЗВІТНІСТЬ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРАКТИКИ

7.1. За результатами проходження практики здобувач подає звітні матеріали, перелік яких визначається робочою програмою ОК6.

7.2. Звітна документація може включати:

- звіт про проходження практики;
- індивідуальне завдання та результати його виконання;

- конспекти або сценарії проведених навчальних занять;
- підготовлені навчально-методичні матеріали;
- матеріали для оцінювання результатів навчання;
- результати самоаналізу проведених занять;
- відгук керівника практики;
- інші матеріали, передбачені робочою програмою практики.

7.3. Звітні матеріали повинні відображати фактично виконану здобувачем роботу та сформовані в процесі практики уміння і навички.

7.4. Вимоги до форми, структури та строків подання звітної документації визначаються робочою програмою ОК6.

8. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

8.1. Оцінювання результатів асистентської педагогічної практики здійснюється відповідно до робочої програми ОК6 та встановлених в Інституті критеріїв оцінювання.

8.2. Під час оцінювання враховуються:

- виконання програми та індивідуального завдання;
- якість підготовлених навчально-методичних матеріалів;
- рівень підготовки та проведення навчальних занять;
- здатність застосовувати сучасні методи навчання;
- уміння організовувати взаємодію зі здобувачами освіти;
- здатність оцінювати результати навчання;
- дотримання принципів академічної доброчесності;
- якість аналізу власної педагогічної діяльності;
- своєчасність та якість звітної документації.

8.3. Підсумковий контроль за ОК6 «Асистентська педагогічна практика» здійснюється у формі **диференційованого заліку**.

8.4. Результати оцінювання фіксуються відповідно до встановленого в Інституті порядку обліку результатів навчання.

8.5. У разі невиконання програми практики або отримання незадовільного результату здобувачеві визначається порядок повторного виконання відповідних завдань відповідно до нормативних документів Інституту.

9. РЕЗУЛЬТАТИ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

9.1. У результаті проходження асистентської педагогічної практики здобувач має набути практичного досвіду:

- планування та організації освітнього процесу;
- підготовки і проведення навчальних занять;
- розроблення навчально-методичних матеріалів;
- застосування сучасних педагогічних та цифрових технологій;
- оцінювання результатів навчання;
- професійної комунікації з учасниками освітнього процесу;
- дотримання принципів академічної доброчесності;
- використання результатів наукових досліджень в освітній діяльності;
- рефлексії та вдосконалення власної педагогічної діяльності.

9.2. Результати практики враховуються під час оцінювання досягнення результатів навчання, визначених освітньо-науковою програмою.

9.3. Асистентська педагогічна практика сприяє формуванню здатності здобувача поєднувати наукову, освітню та професійну діяльність, що є важливою складовою підготовки доктора філософії.

10. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

10.1. Організаційне та документальне забезпечення асистентської педагогічної практики включає:

- освітньо-наукову програму;
- навчальний план;
- робочу програму ОК6;
- графік освітнього процесу;
- індивідуальне завдання;
- звітні матеріали здобувача;
- відгук та/або висновки керівника практики;
- відомість обліку результатів навчання або інший документ, визначений Інститутом.

10.2. Документація з практики зберігається відповідно до вимог законодавства та локальних нормативних документів Інституту.

11. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

11.1. Здобувач несе відповідальність за належне виконання завдань практики, дотримання академічної доброчесності та своєчасне подання звітної документації.

11.2. Керівник практики відповідає за методичний супровід, координацію та об'єктивне оцінювання результатів практики в межах визначених повноважень.

11.3. Інститут забезпечує організаційні умови для проходження практики відповідно до освітньо-наукової програми, навчального плану та цього Положення.

12. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

12.1. Це Положення набирає чинності з дня його затвердження Вченою радою Інституту, якщо інше не встановлено рішенням Вченої ради.

12.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться в порядку, встановленому для його затвердження.

12.3. Питання, не врегульовані цим Положенням, вирішуються відповідно до законодавства України, нормативних документів у сфері вищої освіти, стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія», освітньо-наукової програми та локальних нормативних документів Інституту.

12.4. У разі внесення змін до законодавства України або нормативних документів у сфері вищої освіти окремі положення цього документа застосовуються в частині, що не суперечить таким змінам, до внесення відповідних змін до Положення.